2023/2668

2023 11 30

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2023/2668

2023 m. lapkričio 22 d.

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 153 straipsnio 2 dalies b punktą kartu su 153 straipsnio 1 dalies a punktu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB ([4]) siekiama darbuotojus apsaugoti nuo asbesto ekspozicijos darbe keliamos rizikos jų saugai ir sveikatai. Direktyvoje nustatytas nuoseklus apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto ekspozicija darbe, lygis taikant bendrųjų principų sistemą, kad valstybės narės galėtų užtikrinti nuoseklų būtinųjų reikalavimų taikymą. Tų būtinųjų reikalavimų tikslas – apsaugoti darbuotojus Sąjungos lygmeniu, o valstybės narės gali nustatyti griežtesnes nuostatas;

(2) šios direktyvos nuostatos turėtų būti taikomos nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/37/EB ([5]) nuostatoms, kurios yra palankesnės darbuotojų sveikatai ir saugai;

(3) asbestas – labai pavojinga kancerogeninė medžiaga, kuri vis dar daro poveikį įvairiems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, pastatų renovacijos, kasybos ir karjerų eksploatavimo, atliekų tvarkymo ir gaisrų gesinimo sektoriams, kuriuose darbuotojams kyla didelė ekspozicijos rizika. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 ([6]) VI priedo 3 skyrių asbestas klasifikuojamas kaip 1A kategorijos kancerogenas. Remiantis Europos profesinių ligų statistika, tai yra pagrindinė, kitas priežastis gerokai lenkianti profesinio vėžio priežastis – net 78 % profesinio vėžio atvejų valstybėse narėse pripažįstami kaip susiję su asbesto ekspozicija. Su oru įkvėpti asbesto plaušeliai gali sukelti sunkias ligas, pavyzdžiui, mezoteliomą ir plaučių vėžį, o pirmieji ligos požymiai gali pasireikšti praėjus vidutiniškai 30 metų nuo ekspozicijos – dėl jos žmogus galiausiai miršta nuo su darbu susijusios ligos. Todėl ši direktyva taikoma visoms veikloms, įskaitant statybos, renovacijos ir griovimo darbus, atliekų tvarkymą, kasybą ir gaisrų gesinimą, kurių metu darbuotojai, dirbdami savo darbą, patiria arba gali patirti iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių ekspoziciją;

([1]) OL C 100, 2023 3 16, p. 118.
([2]) OL C 188, 2023 5 30, p. 70.
([3]) 2023 m. spalio 3 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2023 m. spalio 23 d. Tarybos sprendimas.
([4]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe (OL L 330, 2009 12 16, p. 28).
([5]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų, mutagenų ar reprotoksinių medžiagų poveikiu darbe (šeštoji atskira direktyva, kaip tai suprantama Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).
([6]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

(4) vadovaujantis sveikatos aspektų integravimo į visų sričių politiką požiūriu, darbuotojų sveikatos apsauga nuo asbesto ekspozicijos yra kompleksinis klausimas, aktualus daugeliui Sąjungos politikos ir veiklos sričių, visų pirma aplinkos sričiai, kurioje Sąjungos veiksmu turi būti prisidedama prie, *inter alia*, žmonių sveikatos apsaugos. Sąjungai taip pat tenka svarbus vaidmuo tarptautiniu lygmeniu rodyti pavyzdį su asbestu susijusių ligų prevencijos srityje ir bendradarbiauti su kitomis tarptautinėmis organizacijomis ir trečiosiomis valstybėmis siekiant uždrausti asbestą pasaulio lygmeniu. Be to, ši direktyva taikoma užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos iniciatyvomis;

(5) esama asbesto ekspozicijos rūšių, kurios atsiranda ne dėl aktyvaus asbesto tvarkymo. Tokios ekspozicijos rūšys apima pasyviąją ekspoziciją, kai asbesto ekspoziciją patiria darbuotojai, kurie dirba netoli asmens, dirbančio su asbesto turinčiomis medžiagomis, arba patalpose, kuriose esama pastato konstrukcijoje yrančių asbesto turinčių medžiagų, ir antrinę ekspoziciją, kai žmonės yra veikiami asbesto plaušelių, kuriuos į namus daugiausia ant drabužių ar plaukų atneša profesinę asbesto ekspoziciją patiriantys asmenys. Tiek pasyvioji, tiek antrinė ekspozicijos gali daryti didelį poveikį sveikatai. Nors Sąjungoje uždraustas visų formų asbestas, asbestas vis dar aptinkamas kai kuriose konstrukcijose, visų pirma pastatuose, pastatytuose iki uždraudimo, todėl, jei pastate esančios asbesto turinčios medžiagos yra ardomos arba pažeistos, gali atsirasti ir profesinė, ir neprofesinė ekspozicija. Todėl būtina vengti bet kokios formos asbesto ekspozicijos. Kalbant apie pasyviąją darbuotojų patiriamą asbesto ekspoziciją, Tarybos direktyvoje 89/391/EEB ([7]) ir Direktyvoje 2009/148/EB reikalaujama, kad darbdaviai, nustatydami galimus pavojus, įskaitant tuos, kurie kyla dėl pasyviosios asbesto ekspozicijos, atliktų visos rizikos darbuotojų saugai ir sveikatai darbe vertinimą ir imtųsi būtinų prevencinių ir apsaugos priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai apsaugoti, o rizikos vengimo principas visada turi būti pagrindinis visų įgyvendintinų priemonių pagrindas. Kalbant apie antrinę asbesto ar asbesto turinčių medžiagų ekspoziciją, šioje direktyvoje numatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai yra svarbios priemonės tokiai ekspozicijai išvengti;

(6) moterims ypač kyla rizika dėl tam tikros asbesto ekspozicijos rūšies, įskaitant antrinę ekspoziciją. Veiklos darbo vietoje pasiskirstymas pagal lytį yra laikomas rizikos veiksniu stebint, diagnozuojant, gydant ir pripažįstant su asbestu susijusias ligas. Todėl būtina atsižvelgti į su lytimi susijusius asbesto ekspozicijos ir sveikatos komplikacijų, kilusių po tokios ekspozicijos, skirtumus, siekiant geriau užkirsti kelią tokios ekspozicijos sukeltoms ligoms, ir jas nustatyti;

(7) atsižvelgiant į naujus mokslo ir technologijų pokyčius šioje srityje, esama galimybių pagerinti asbesto ekspoziciją patiriančių darbuotojų apsaugą ir taip sumažinti tikimybę, kad ekspoziciją patyrę darbuotojai susirgs su asbestu susijusiomis ligomis. Kadangi asbestas yra nenustatytos slenkstinės koncentracijos kancerogenas, moksliškai neįmanoma nustatyti lygio, kurio nepasiekus asbesto ekspozicija nesukeltų neigiamų padarinių sveikatai. Vietoj to galima nustatyti ekspozicijos ir rizikos santykį, kuris padeda nustatyti profesinės ekspozicijos ribinę vertę (toliau – ribinė vertė), atsižvelgiant į priimtiną padidėjusios rizikos lygį. Todėl asbesto ribinė vertė ir matavimo metodika turėtų būti peržiūrėtos, kad būtų sumažintas ekspozicijos lygis ir taip sumažinta asbesto keliama rizika, siekiant pagerinti darbuotojų apsaugą nuo asbesto sukeliamų ligų, susijusių su darbu;

(8) nuo tam tikrų Direktyvos 2009/148/EB nuostatų leidžianti nukrypti nuostata dėl toje direktyvoje numatytos atsitiktinės ir mažo intensyvumo ekspozicijos neturėtų būti taikoma nenustatytos slenkstinės koncentracijos kancerogenui, tokiam kaip asbestas, kiek tai susiję su toje direktyvoje nustatytais ekspozicijos registravimo ir darbuotojų sveikatos priežiūros reikalavimais;

(9) Europos kovos su vėžiu plane, pateiktame 2021 m. vasario 3 d. Komisijos komunikate, pritariama, kad reikia imtis veiksmų siekiant apsaugoti darbuotojus nuo kancerogeninių medžiagų. Geresnė asbesto ekspoziciją patiriančių darbuotojų apsauga yra taip pat svarbi pereinant prie žaliosios ekonomikos ir įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, įskaitant, visų pirma, strategiją „Renovacijos banga Europoje“, kuri buvo pradėta paskelbus 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą. Piliečių rekomendacijose, pateiktose Konferencijoje dėl Europos ateities, kuri vyko nuo 2021 m. balandžio mėn. iki 2022 m. gegužės mėn., taip pat pabrėžta, kad svarbu užtikrinti tinkamas darbo sąlygas, visų pirma atliekant Direktyvos 2009/148/EB peržiūrą;

([7]) 1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

(10) įgyvendinant iniciatyvą „Renovacijos banga Europoje“, kurios tikslas – dekarbonizuoti pastatus, kovoti su energijos nepritekliumi ir didinti Sąjungos savarankiškumą didinant energijos vartojimo efektyvumą, labai svarbu, kad saugiam asbesto turinčių medžiagų pašalinimui ir tvarkymui būtų teikiamas prioritetas, nes dėl taisymo, remonto, apšiltinimo ar sandarinimo šalinimas gali būti atidėtas, o dėl to gali išlikti darbuotojų ekspozicijos rizika. Todėl darbdaviai, vertindami, ar kuri nors veikla yra susijusi arba gali būti susijusi su asbesto ar asbesto turinčių medžiagų ekspozicijos rizika, turėtų laikyti, kad visiškas asbesto pašalinimas yra pageidautinas pasirinkimas, palyginti su bet kokia kita tvarkymo veikla, kai tai įmanoma ir naudinga darbuotojų apsaugai. Be to, skubiai reikalinga apmokyti darbuotojus, kurie patiria arba gali patirti asbesto ekspoziciją. Siekiant užtikrinti būtinuosius kokybiškų mokymų reikalavimus, Direktyvos 2009/148/EB priede turėtų būti numatyti minimalieji mokymo reikalavimai, įskaitant specialius reikalavimus, darbuotojams, dirbantiems specializuotose asbesto šalinimo įmonėse;

(11) privaloma asbesto ribinė vertė, kurios negalima viršyti, yra svarbus Direktyva 2009/148/EB nustatytų bendrųjų susitarimų dėl darbuotojų apsaugos elementas, kuriuo papildomos atitinkamos rizikos valdymo priemonės ir aprūpinimas tinkamomis kvėpavimo takų ir kitomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

(12) Direktyvoje 2009/148/EB nustatyta asbesto ribinė vertė turėtų būti peržiūrėta, atsižvelgiant į Komisijos vertinimus ir naujausius mokslinius įrodymus bei techninius duomenis. Tai peržiūrėtai ribinei vertei įgyvendinti visose valstybėse narėse reikia griežtesnių prevencinių ir apsaugos priemonių;

(13) šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta peržiūrėta ribinė vertė, atsižvelgiant į turimą informaciją, įskaitant naujausius mokslinius įrodymus dėl padarinių sveikatai ir techninius duomenis, remiantis išsamiu socialinio ir ekonominio poveikio ir galimybės naudotis ekspozicijos matavimo protokolais ir metodais darbo vietoje vertinimu. Ta informacija turėtų būti grindžiama Europos cheminių medžiagų agentūros, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1907/2006 ([8]), Rizikos vertinimo komiteto nuomonėmis ir Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamojo komiteto (toliau – ACSH), įsteigto 2003 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimu ([9]), nuomonėmis;

(14) šiuo metu turimos asbesto plaušelių matavimo technologijos nesuteikia galimybių išmatuoti labai mažos koncentracijos, kai suskaičiuojami ploni plaušeliai. Todėl, siekiant užtikrinti aukštą darbuotojų sveikatos apsaugos lygį, sykiu tinkamai atsižvelgiant į matavimo galimybes, taikant tokias technologijas būtina pasirinkti, ar skaičiuoti plonus plaušelius, ar taikyti žemas koncentracijos ribines vertes. Kai kurios valstybės narės pasirinko taikyti žemesnę ribinę vertę neskaičiuojant plonesnių plaušelių, o kitos pasirinko taikyti didesnę ribinę vertę ir skaičiuoti plonus plaušelius. Siekiant užtikrinti subalansuotą požiūrį, reikėtų nustatyti skirtingas ribines vertes, priklausomai nuo plaušelių dydžio, į kurį atsižvelgiama asbesto plaušelių koncentracijos ore matavimo tikslu, t. y. skaičiuojami nuo 0,2 iki 3 mikrometrų pločio plaušeliai, o nuo technologinio perėjimo prie elektronų mikroskopijos momento – skaičiuojami ir mažiau nei 0,2 mikrometrų pločio plaušeliai;

(15) atsižvelgiant į atitinkamas mokslo žinias ir subalansuotą požiūrį, kuriuo tuo pačiu metu užtikrinama tinkama darbuotojų apsauga Sąjungos lygmeniu, turėtų būti nustatytos peržiūrėtos ribinės vertės, kurios, atsižvelgiant į konkrečioje valstybėje narėje naudojamą plaušelių skaičiavimo metodą, turėtų būti lygios 0,002 plaušelio viename cm^3, skaičiuojant plaušelius, kurių plotis yra nuo 0,2 iki 3 mikrometrų, arba 0,01 plaušelio viename cm^3, kai taip pat skaičiuojami plaušeliai, kurių plotis mažesnis nei 0,2 mikrometrai – tos vertės turi būti nustatytos kaip 8 valandų dinaminis svertinis vidurkis (toliau – TWA);

([8]) 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).

([9]) 2003 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimas, įsteigiantis Darbuotojų saugos ir sveikatos patariamąjį komitetą (OL C 218, 2003 9 13, p. 1).

(16) Komisija surengė dviejų etapų Sąjungos lygmens konsultacijas su administracija ir darbuotojais vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 154 straipsniu. Ji taip pat konsultavosi su ACSH – jis priėmė nuomonę, kurioje pateikiama informacija, skirta siekiant sėkmingai įgyvendinti peržiūrėtų ribinių verčių galimybes. 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją ([10]), kurioje raginama pateikti pasiūlymą atnaujinti Direktyvą 2009/148/EB, kad būtų sugriežtintos Sąjungos priemonės darbuotojams nuo asbesto keliamos grėsmės apsaugoti;

(17) nors naudojant optinę mikroskopiją neįmanoma suskaičiuoti ploniausių sveikatai kenksmingų plaušelių, šiuo metu tai yra dažniausiai taikomas reguliaraus asbesto koncentracijos matavimo metodas. Kadangi 0,01 plaušelio/cm^3 atitinkančią ribinę vertę galima išmatuoti naudojant fazinę-kontrastinę mikroskopiją, tai ribinei vertei įgyvendinti nereikia pereinamojo laikotarpio. Atsižvelgiant į ACSH nuomonę, turėtų būti naudojamas šiuolaikiškesnis ir jautresnių technologijų metodas, grindžiamas elektronų mikroskopija arba bet kokiu kitu metodu, kurį taikant gaunami lygiaverčiai arba tikslesni rezultatai, kartu atsižvelgiant į poreikį nustatyti tinkamą techninio prisitaikymo laikotarpį ir užtikrinti didesnį skirtingų šiuo metu Sąjungoje taikomų metodikų suderinamumą. Siekiant suteikti pakankamai laiko įvykdyti naujus reikalavimus, susijusius su asbesto plaušelių matavimu, turėtų būti nustatytas šešerių metų trukmės perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis. Komisija geriausiai galėtų padėti valstybėms narėms ir sudaryti joms palankesnes sąlygas metodikos pakeitimui, visų pirma parengdama gaires;

(18) asbesto plaušelių ore matavimas taikant analizės metodus, pagrįstus elektronų mikroskopija, labai pagerintų asbesto stebėseną, nes taip bus galima skaičiuoti plonesnius plaušelius. Perėjus prie elektronų mikroskopijos arba kurių nors kitų lygiaverčius ar tikslesnius rezultatus duodančių metodų, galėtų būti galima nustatyti gerokai daugiau plaušelių nei atliekant fazinę-kontrastinę mikroskopiją. Valstybėms narėms ir darbdaviams reikės laiko, kad jie įgytų patirties elektronų mikroskopija atliekamo plaušelių skaičiavimo srityje, įgyvendintų patobulintas prevencines priemones ir rinktų naujus ekspozicijos duomenis, gautus drauge taikant ribinės vertės ir elektronų mikroskopijos skaičiavimo metodą. Ta patirtis bus svarbi siekiant sudaryti sąlygas įvertinti tolesnio ribinių verčių mažinimo įgyvendinamumą;

(19) asbesto bandiniai turėtų atspindėti darbuotojo individualiai patiriamą asbesto ekspoziciją. Todėl tam tikrais veiklos etapais bandiniai turėtų būti imami reguliariais intervalais reprezentatyviomis ir realiomis aplinkybėmis, kai darbuotojai patiria asbesto dulkių ekspoziciją;

(20) atsižvelgiant į direktyvose 2009/148/EB ir 2004/37/EB nustatytus ekspozicijos mažinimo reikalavimus, darbdaviai turėtų užtikrinti, kad rizika, susijusi su darbuotojų patiriama asbesto ekspozicija darbe, būtų kuo labiau sumažinta ir bet kuriuo atveju sumažinta tiek, kiek tai techniškai įmanoma;

(21) darbuotojams, patiriantiems arba galintiems patirti asbesto ekspoziciją, reikalingos specialios kontrolės priemonės ir atsargumo priemonės, be kita ko, naudojant naujausią technologiją ir taikant tokias priemones kaip dulkių siurbimas jų susidarymo vietoje ir patalpų valymas bei priežiūra, kad asbesto plaušelių koncentracija ore sumažėtų iki tokio lygio, kurį įmanoma techniškai užtikrinti ir kuris būtų mažesnis nei ribinė vertė. Darbo uždarose patalpose atveju reikia specialių darbuotojų apsaugos priemonių, kaip antai dulkių nusodinimas, šviežio oro tiekimas ir HEPA filtrų naudojimas. Siekiant reikšmingai padėti sumažinti su tokia ekspozicija susijusią riziką svarbu, kad darbuotojams būtų taikoma nukenksminimo procedūra ir būtų sugriežtinti susiję mokymo reikalavimai;

(22) svarbios yra prevencinės priemonės, skirtos asbesto ekspoziciją patiriančių darbuotojų sveikatai apsaugoti, taip pat numatytas valstybių narių įsipareigojimas prižiūrėti tokių darbuotojų sveikatą, o ypač tęsti jų sveikatos priežiūrą pasibaigus tokiai ekspozicijai. Direktyvos 2009/148/EB I priedas, kuris yra susijęs su darbuotojų klinikine priežiūra, turėtų būti atnaujintas atsižvelgiant į dabartines žinias apie ligas, kurias gali sukelti asbesto ekspozicija. Svarbu, kad I priedas būtų reguliariai peržiūrimas, kad būtų atsižvelgta į mokslo žinių raidą;

([10]) 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl darbuotojų apsaugos nuo asbesto (OL C 184, 2022 5 5, p. 45).

(23) kad valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų prižiūrėti darbus, kurių metu gali būti ardomas asbestas, ir kad kompetentingos institucijos atitinkamais atvejais galėtų įsikišti, siekdamos užtikrinti su tais darbais susijusių darbuotojų apsaugą, svarbu taikyti pranešimų teikimo sistemą;

(24) darbdaviai turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad nustatytų medžiagas, kurių sudėtyje, kaip preziumuojama, yra asbesto, prireikus, gaudami informaciją iš patalpų savininkų ir kitų informacijos šaltinių, įskaitant atitinkamus registrus. Jei tokios informacijos nėra, darbdavys turėtų užtikrinti, kad asbesto turinčių medžiagų buvimo patikrinimą pagal nacionalinę teisę ir praktiką atliktų kvalifikuotas veiklos vykdytojas, ir gautų tokio patikrinimo rezultatus prieš pradedant darbą. Remdamasis gauta informacija, darbdavys, prieš pradėdamas bet kokį asbesto šalinimo arba griovimo, priežiūros ar renovacijos darbų projektą, turėtų užregistruoti informaciją apie asbesto buvimą arba preziumuojamą jo buvimą pastatuose, laivuose, orlaiviuose ar kituose įrenginiuose, pastatytuose prieš įsigaliojant asbesto draudimui valstybėje narėje. Svarbu, kad darbdaviai tą informaciją perduotų darbuotojams, kurie gali patirti asbesto ekspoziciją dėl jo naudojimo, atlikdami techninės priežiūros darbus ar vykdydami kitą veiklą. Asbesto turinčių medžiagų nustatymo procesas neturėtų atleisti darbdavio nuo rizikos vertinimo atlikimo, kaip numatyta šioje direktyvoje;

(25) Direktyva 2009/148/EB turėtų būti reguliariai atnaujinama, kad būtų atsižvelgta į naujausias mokslo žinias ir technikos pažangą. Atliekant bet kokius tokius atnaujinimus turėtų būti atsižvelgta į įvairių tipų asbesto plaušelių ir jų neigiamų padarinių sveikatai vertinimą. Atlikdama kitą vertinimą pagal tos direktyvos 22 straipsnį, Komisija turėtų įvertinti, ar yra poreikis išplėsti tos direktyvos taikymo sritį, visų pirma, įtraukiant erionitą, ribekitą, vinčitą, richteritą ir fluoredenitą, ir ar yra poreikis imtis papildomų priemonių siekiant užtikrinti apsaugą nuo antrinės asbesto ekspozicijos darbo vietoje. Komisija turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje būtų nurodyti po konsultacijų su socialiniais partneriais atlikto vertinimo rezultatai. Prie ataskaitos, jei tikslinga, turėtų būti pridėtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/148/EB;

(26) reikia teikti pakankamą ir tikslingą techninę paramą, kuri padėtų darbdaviams, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įgyvendinti šią direktyvą;

(27) prieš atlikdamos griovimo ar asbesto šalinimo darbus, įmonės iš kompetentingų institucijų turėtų gauti leidimus, kurių galiojimas gali būti pratęsiamas pagal nacionalinę teisę ir praktiką;

(28) ugniagesiams ir skubiosios pagalbos tarnybų darbuotojams kyla rizika dirbant patirti asbesto ekspoziciją. Todėl svarbu, kad tų darbuotojų darbdaviai pagal šią direktyvą įvertintų darbuotojų riziką patirti asbesto ekspoziciją ir kad jie imtųsi būtinų priemonių tų darbuotojų saugai užtikrinti ir sveikatai apsaugoti. Siekiant padėti darbdaviams imtis tokių priemonių, svarbu, kad Komisija parengtų gaires, kuriose būtų atsižvelgta į tų darbuotojų veiklos ypatumus ir informaciją, susijusią su jų rizika patirti ekspoziciją. Tokios gairės turėtų būti grindžiamos geriausia valstybių narių turima praktika ir konsultacijomis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Tuo tikslu taip pat turėtų būti nustatytas sistemingesnis valstybių narių keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais;

(29) svarbu, kad Komisija, bendradarbiaudama su ACSH, ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos parengtų ir paskelbtų gaires, kuriomis padėtų įgyvendinti šią direktyvą. Tose gairėse, kai tikslinga, turėtų būti numatyti konkretiems sektoriams skirti sprendimai. Į tokias gaires taip pat turėtų būti įtraukti nurodymai darbdaviams, kaip vertinant asbesto ar asbesto turinčių medžiagų, ekspozicijos riziką, pirmenybę teikti asbesto ar asbesto turinčių medžiagų šalinimui, o ne kitoms asbesto tvarkymo formoms. Tos gairės, jei tinkama, turėtų būti peržiūrimos kas penkerius metus, visų pirma atsižvelgiant į technologinę ir mokslinę asbesto nustatymo, matavimo ir įspėjimo technologijų pažangą;

(30) Rusijos vykdomas agresijos karas prieš Ukrainą ne tik kelia kančias Ukrainos gyventojams, bet ir lemia didžiulę žalą infrastruktūrai, būstams ir apskritai visai apstatytai aplinkai. Kadangi Ukrainoje naudoti asbestą uždrausta tik 2017 m., būsimas šalies atstatymas kelia reikšmingą riziką darbuotojams, ypač tvarkantiems griuvėsius. Todėl svarbu, kad Sąjungos darbdaviai, vykdydami atkūrimo veiklą trečiosiose valstybėse, tinkamai atsižvelgtų į asbesto ekspozicijos keliamą riziką darbuotojams;

(31) atsižvelgiant į tai, kad netrukus padaugės pastatų šiluminės renovacijos darbų, labai svarbu remti mokslinius tyrimus ir plėtrą siekiant užtikrinti kuo aukštesnį darbuotojų, kurie patiria arba kurie gali patirti asbesto ekspoziciją, apsaugos lygį;

(32) kadangi šios direktyvos tikslo apsaugoti darbuotojus nuo jų sveikatai ir saugai kylančios ar galinčios kilti rizikos dėl asbesto ekspozicijos darbe, įskaitant tokios rizikos prevenciją, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(33) todėl Direktyva 2009/148/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2009/148/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/148/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/37/EB (*) nuostatos taikomos visais atvejais, kai jos yra palankesnės darbuotojų sveikatai ir saugai.

_____

(*) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų, mutagenų ar reprotoksinių medžiagų poveikiu darbe (šeštoji atskira direktyva, kaip tai suprantama Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 158, 2004 4 30, p. 50).“;

2) 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„*2 straipsnis*

Šioje direktyvoje asbestas reiškia šiuos pluoštinius silikatus, kurie pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1272/2008 (*) VI priedo 3 dalį klasifikuojami kaip 1A kategorijos kancerogenai:

a) asbesto aktinolitas, CAS (**) Nr. 77536-66-4;

b) asbesto amozitas (griuneritas), CAS Nr. 12172-73-5;

c) asbesto antofilitas, CAS Nr. 77536-67-5;

d) asbesto chrizotilas, CAS Nr. 12001-29-5;

e) asbesto krokidolitas, CAS Nr. 12001-28-4;

f) asbesto tremolitas, CAS Nr. 77536-68-6.

_____

(*) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1).

(**) Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos (CAS) suteiktas numeris.“;

3) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Jei kuri nors veikla gali kelti iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių ekspozicijos riziką, ta rizika turi būti vertinama taip, kad būtų nustatytas darbuotojų patiriamos iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių ekspozicijos pobūdis ir laipsnis ir būtų teikiama pirmenybė asbesto ar asbesto turinčių medžiagų pašalinimui, palyginti su kitomis asbesto tvarkymo formomis.“;

b) 3 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„3. Jei darbuotojo patiriama ekspozicija yra atsitiktinė ir mažo intensyvumo ir jei iš šio straipsnio 2 dalyje nurodyto rizikos vertinimo rezultatų matyti, kad darbo aplinkos ore nebus viršyta atitinkama 8 straipsnyje nustatyta ribinė vertė, valstybės narės gali nukrypti nuo 4 straipsnio, jei darbas susijęs su:“;

4) 4 straipsnio 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Pranešime bent trumpai aprašoma:

a) darbo objekto vieta ir, kai taikoma, konkrečios zonos, kuriose turi būti atliekamas darbas;

b) naudojamo ar tvarkomo asbesto rūšis ir kiekis;

c) susijusi veikla ir procesai, be kita ko, susiję su darbuotojų apsauga ir nukenksminimu, atliekų šalinimu ir, prireikus, oro apykaita dirbant uždarose patalpose;

d) susijusių darbuotojų skaičius, darbuotojų, kurie gali būti paskirti dirbti į atitinkamą objektą, sąrašas, darbuotojų individualių mokymų pažymėjimai ir naujausių darbuotojų sveikatos vertinimų pagal 18 straipsnį datos;

e) darbo pradžios data ir trukmė;

f) priemonės, kurių buvo imtasi darbuotojų patiriamai asbesto ekspozicijai mažinti, įskaitant naudotų įrengimų apžvalgą.

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos saugotų antros pastraipos d punkte nurodytą informaciją pagal nacionalinę teisę ne ilgiau, nei būtina siekiant užtikrinti, kad su asbestu susijusį darbą atliekantys darbuotojai būtų tinkamai apmokyti, deramai atsižvelgiant į ilgalaikius asbesto padarinius darbuotojų sveikatai.“;

5) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„*6 straipsnis*

Vykdant visų 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių veiklą darbuotojų patiriama dulkių, atsirandančių iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų, ekspozicija darbo vietoje turi būti sumažinta iki minimalaus lygio ir bet kuriuo atveju tiek, kiek tai techniškai įmanoma, žemiau atitinkamos 8 straipsnyje nustatytos ribinės vertės, visų pirma imantis šių priemonių:

a) darbuotojų, kurie patiria arba gali patirti iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių ekspoziciją, skaičius sumažinamas iki mažiausio įmanomo skaičiaus;

b) darbo procesai turi būti organizuojami taip, kad nesusidarytų asbesto dulkės, arba, jeigu paaiškėja, kad tai neįmanoma, vengiama asbesto dulkių išleidimo į orą imantis tokių priemonių kaip antai:

i) asbesto dulkių nusodinimas;

ii) asbesto dulkių surinkimas jų susidarymo vietoje;

iii) nuolatinė ore esančių asbesto plaušelių sedimentacija;

ba) darbuotojams taikoma tinkama nukenksminimo procedūra;

bb) turi būti užtikrinta tinkama apsauga, kai darbai atliekami uždarose patalpose;

c) turi būti galima reguliariai ir veiksmingai valyti ir prižiūrėti visas patalpas ir įrengimus, naudojamus asbestui tvarkyti, ir jie turi būti reguliariai valomi bei prižiūrimi;

d) asbestas arba dulkes sukeliančios asbesto turinčios medžiagos turi būti laikomos ir vežamos tinkamai sandariai supakavus;

e) atliekos, išskyrus kasybos veiklos atliekas, turi būti kuo greičiau surenkamos ir išvežamos iš darbo vietos tinkamai sandariai supakavus ir su etiketėmis, kuriose nurodoma, kad pakuotėje yra asbesto ir tokios atliekos tvarkomos laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB (*).

_____

(*) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).“;

6) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Priklausomai nuo pradinio rizikos vertinimo rezultatų, siekiant užtikrinti atitinkamos 8 straipsnyje nustatytos ribinės vertės laikymąsi, asbesto plaušelių koncentracija darbo vietos aplinkos ore matuojama reguliariais intervalais konkrečiais veiklos etapais.

2. Bandiniai turi atspindėti darbuotojo individualiai patiriamą iš asbesto ar iš asbesto turinčių medžiagų kylančių dulkių ekspoziciją.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Bandinių ėmimo trukmė turi būti tokia, kad, matuojant ar atliekant svertinius skaičiavimus pagal laiką, būtų galima nustatyti reprezentatyvią ekspoziciją per aštuonių valandų referencinį laikotarpį (vieną pamainą).“;

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Plaušeliai skaičiuojami naudojant elektronų mikroskopiją arba bet kurį alternatyvų metodą, kurį naudojant gaunami lygiaverčiai arba tikslesni rezultatai.“;

d) pridedama ši pastraipa:

„7. Asbesto plaušelių koncentracijos ore matavimo tikslu, kaip nurodyta 1 dalyje, skaičiuojami tik ilgesni nei 5 mikrometrai ir siauresni nei 3 mikrometrai plaušeliai, kurių ilgio ir pločio santykis didesnis negu 3:1.

Nepaisant šios dalies pirmos pastraipos, 8 straipsnio 2 dalies a punkto tikslais nuo 2029 m. gruodžio 21 d. taip pat skaičiuojami plaušeliai, kurių plotis mažesnis nei 0,2 mikrometrai.“;

7) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„*8 straipsnis*

1. Iki 2029 m. gruodžio 20 d. darbdaviai užtikrina, kad nė vienas darbuotojas nepatirtų tokios asbesto ekspozicijos, kai koncentracija ore viršija 0,01 plaušelio/cm^3, apskaičiuojant 8 valandų dinaminį svertinį vidurkį.

2. Nuo 2029 m. gruodžio 21 d. darbdaviai užtikrina, kad nė vienas darbuotojas nepatirtų tokios ekspozicijos, kai asbesto koncentracija ore viršija:

a) 0,01 plaušelio viename cm^3, apskaičiuojant 8 valandų dinaminį svertinį vidurkį pagal 7 straipsnio 7 dalies antrą pastraipą, arba

b) 0,002 plaušelio viename cm^3, apskaičiuojant 8 valandų dinaminį svertinį vidurkį.

3. Valstybės narės užtikrina, kad darbdaviams būtų taikoma bent viena iš 2 dalyje nustatytų ribinių verčių.“;

8) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Viršijus atitinkamą 8 straipsnyje nustatytą ribinę vertę arba esant priežasties manyti, kad asbesto turinčios medžiagos, kurios nebuvo nustatytos prieš pradedant darbus, ardomos taip, kad gali susidaryti dulkių, darbas turi būti nedelsiant sustabdytas.

Darbas užterštoje teritorijoje tęsiamas tik po to, kai imamasi tinkamų priemonių atitinkamiems darbuotojams apsaugoti.

Viršijus atitinkamą 8 straipsnyje nustatytą ribinę vertę, turi būti nustatomos ribinės vertės viršijimo priežastys ir nedelsiant imamasi tinkamų priemonių padėčiai ištaisyti.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Jei ekspozicijos negalima sumažinti kitomis priemonėmis ir, jeigu tam, kad būtų laikomasi ribinės vertės, reikia dėvėti asmenines kvėpavimo takų apsaugos priemones, toks dėvėjimas neturi būti pastovus ir dėvėjimo laikas kiekvienam darbuotojui turi būti ribojamas iki būtino minimumo. Per visą darbo laiką, per kurį reikalaujama naudoti tokias priemones, turi būti numatytos reguliarios pertraukos, atitinkančios fizines ir klimato sąlygas ir, jei reikia, konsultuojantis su darbuotojais ir (arba) jų atstovais, pagal nacionalinę teisę ir praktiką.“;

9) 11 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Prieš pradėdami griovimo, remonto arba renovacijos darbus pastatuose, kurie buvo pastatyti iki valstybės narės asbesto draudimo įsigaliojimo, darbdaviai imasi visų priemonių, būtinų siekiant nustatyti medžiagas, kurių sudėtyje, kaip preziumuojama, yra asbesto, visų pirma, gaudami informaciją iš pastatų savininkų, kitų darbdavių ir iš kitų informacijos šaltinių, įskaitant atitinkamus registrus. Jei tokios informacijos nėra, darbdavys užtikrina, kad asbesto turinčių medžiagų buvimo patikrinimą pagal nacionalinę teisę ir praktiką atliktų kvalifikuotas veiklos vykdytojas, ir gauna tokio patikrinimo rezultatus prieš pradedant darbą. Darbdavys, paprašytas ir tik tam, kad įvykdytų šioje pastraipoje nustatytą pareigą, pateikia kitam darbdaviui visą informaciją, gautą atliekant tokį patikrinimą.“;

10) 12 straipsnio pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

a) įžanginė dalis pakeičiama taip:

„Tais atvejais, kai vykdant tam tikrą veiklą, kaip antai griovimą, asbesto pašalinimą, remontą ir priežiūrą, ir nepaisant to, kad siekiant sumažinti asbesto koncentraciją ore imtasi visų įmanomų prevencinių techninių priemonių, iš anksto numatoma, kad bus viršyta atitinkama 8 straipsnyje nustatyta ribinė vertė, darbdavys nustato priemones, skirtas užtikrinti darbuotojų apsaugą jiems vykdant tokią veiklą, visų pirma:“;

b) a punktas pakeičiamas taip:

„a) išduoti darbuotojams tinkamas ir dėvėti privalomas asmenines apsaugos priemones, kurios turi būti tinkamai tvarkomos, visų pirma kvėpavimo įrangos atveju, kuri turi būti individualiai pritaikyta, be kita ko, atliekant tinkamumo patikras pagal Tarybos direktyvą 89/656/EEB (*);

_____

(*) 1989 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva 89/656/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos apsaugos reikalavimų, darbuotojams darbo vietoje naudojant asmenines apsaugos priemones (trečioji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje) (OL L 393, 1989 12 30, p. 18).“;

c) c punktas pakeičiamas taip:

„c) neleisti iš asbesto ar asbesto turinčių medžiagų kylančioms dulkėms pasklisti už pastatų ar darbo zonos ribų, o kai darbas atliekamas uždaroje patalpoje, gaubtas turi būti sandarus ir turi veikti mechaninė ištraukiamoji ventiliacija.“;

11) 13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos c punktas pakeičiamas taip:

„c) baigus griovimo ar asbesto šalinimo darbus, pagal nacionalinės teisės aktus ir praktiką turi būti patikrinta, ar darbo vietoje nėra asbesto ekspozicijos rizikos, prieš atnaujinant kitą veiklą.“;

12) 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Mokymo turinys turi būti darbuotojams lengvai suprantamas. Mokymas turi suteikti galimybę jiems įgyti reikiamų žinių ir įgūdžių prevencijos ir saugos srityje pagal nacionalinę teisę ir praktiką, taikomą ten, kur atliekamas darbas.“;

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Minimalieji reikalavimai, susiję su pagal šį straipsnį teikiamo mokymo turiniu, trukme ir dažnumu bei su jais susijusia dokumentacija, išdėstyti Ia priede.“;

13) 15 straipsnis pakeičiamas taip:

„*15 straipsnis*

1. Griovimo ar asbesto šalinimo darbus planuojančios vykdyti įmonės prieš pradėdamos darbus privalo gauti kompetentingos institucijos leidimą. Tuo tikslu jos pateikia tai kompetentingai institucijai bent atitikties 6 straipsniui įrodymus ir pažymėjimus, kuriuose nurodoma, kad yra baigtas mokymas pagal 14 straipsnį ir Ia priedą.

2. Valstybės narės viešai skelbia įmonių, gavusių leidimą pagal 1 dalį, sąrašą pagal nacionalinę teisę ir praktiką.“;

14) 18 straipsnio 1 dalis išbraukiama;

15) įterpiamas šis straipsnis:

„*18c straipsnis*

1. Atlikdama kitą vertinimą pagal 22 straipsnį Komisija įvertina, ar yra poreikis atnaujinti 2 straipsnyje nustatytą pluoštinių silikatų sąrašą atsižvelgiant į mokslo žinias ir numatyti papildomas priemones, siekiant užtikrinti apsaugą nuo antrinės asbesto ekspozicijos darbe.

2. Atlikusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą vertinimą ir pasikonsultavusi su ACSH, Komisija įvertina, ar tikslinga ir reikalinga atnaujinti 2 straipsnyje nustatytą pluoštinių silikatų sąrašą. Komisija, visų pirma, įvertina ar tinkama į šios direktyvos taikymo sritį įtraukti papildomus pluoštinius silikatus, pavyzdžiui, erionitą, ribekitą, vinčitą, richteritą ir fluoredenitą, taip pat ar tikslinga priimti papildomas priemones, siekiant užtikrinti apsaugą nuo antrinės asbesto ekspozicijos darbe. Kai tikslinga, Komisija tuo klausimu pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.“;

16) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis išbraukiama;

b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Informaciją apie 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą vykdančius darbuotojus darbdavys įrašo į apskaitos žurnalą. Ta informacija apima veiklos pobūdį, trukmę ir jų patirtą ekspoziciją. Gydytojas ir (arba) už medicininę priežiūrą atsakinga institucija turi teisę susipažinti su šiuo apskaitos žurnalu. Darbuotojai turi teisę susipažinti su apskaitos žurnale įrašytais su jais susijusiais duomenimis. Darbuotojai ir (arba) jų atstovai turi teisę susipažinti su šiame žurnale esančia anonimine bendra informacija.“;

17) 21 straipsnis pakeičiamas taip:

„*21 straipsnis*

Valstybės narės saugo visų mediciniškai diagnozuotų su asbestu susijusių profesinių ligų atvejų registrą. Ligų, kurias gali sukelti asbesto ekspozicija, orientacinis sąrašas išdėstytas I priede.“;

18) įterpiamas šis straipsnis:

„*22a straipsnis*

1. Komisija ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. įvertina galimybę dar labiau sumažinti ribines vertes, remdamasi pagal 22 straipsnį valstybių narių pateiktomis ataskaitomis, mokslinių įrodymų turėjimu, technologijų pokyčiais ir ryšiu tarp naujų analizės metodų ir skaitinės ribinės vertės.

2. Komisija teikia tinkamą techninę paramą darbdaviams, kurie vykdo šios direktyvos reikalavimus, ir informaciją apie atitinkamus Sąjungos fondus, siekiant padėti valstybėms narėms kuo geriau panaudoti tuos fondus ir palengvinti prieigą prie jų, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant labai mažas įmones.“;

19) I priedo 1 punktas pakeičiamas taip:

„1. Remiantis šiuolaikinėmis žiniomis, laisvų asbesto plaušelių ekspozicija gali sukelti bent šias ligas:

— asbestozę,

— mezoteliomą,

— plaučių karcinomą,

— skrandžio ir žarnyno karcinomą,

— gerklų karcinomą,

— kiaušidžių karcinomą,

— nepiktybines pleuros ligas.“;

20) šios direktyvos priede išdėstytas tekstas įterpiamas kaip Ia priedas.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2025 m. gruodžio 21 d. Jos nedelsdamos pateikia tų nuostatų tekstus Komisijai.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1 straipsnio 6 punkto c ir d papunkčių (dėl Direktyvos 2009/148/EB 7 straipsnio 7 dalies antros pastraipos) ir 7 punkto (dėl Direktyvos 2009/148/EB 8 straipsnio 2 ir 3 dalių) būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2029 m. gruodžio 21 d. Jos nedelsdamos pateikia tų nuostatų tekstus Komisijai.

Valstybės narės, prieš užtikrindamos, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai pagal pirmą pastraipą, atlieka plaušelių skaičiavimą, kai įmanoma, naudodamos fazinę-kontrastinę mikroskopiją pagal 1997 m. Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduotą metodą arba bet kurį kitą metodą, kurį naudojant gaunami lygiaverčiai arba tikslesni rezultatai.

3. Valstybės narės, priimdamos 1 ir 2 dalyse nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2023 m. lapkričio 22 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	P. NAVARRO RÍOS

PRIEDAS

„Ia PRIEDAS

Minimalieji mokymo reikalavimai

Darbuotojams, kurie patiria arba gali patirti asbesto arba asbesto turinčių medžiagų dulkių ekspoziciją, teikiamas privalomas mokymas, kuriam taikomi bent šie minimalieji reikalavimai:

1. Mokymas teikiamas įsidarbinimo pradžioje ir kai nustatomi papildomi mokymo poreikiai.
2. Mokymo trukmė turi atitikti atitinkamų darbuotojų užduotis.
3. Mokymą veda instruktorius, kurio kvalifikacija yra pripažinta pagal nacionalinę teisę ir praktiką.
4. Kiekvienas mokymo kursuose dalyvavęs ir teigiamą įvertinimą gavęs darbuotojas gauna mokymo pažymėjimą, kuriame nurodomi visi šie elementai:
   a) mokymo kursų data;
   b) mokymo kursų trukmė;
   c) mokymo kursų turinys;
   d) mokymo kursų kalba;
   e) instruktoriaus ar mokymo kursus rengiančios institucijos (arba abiejų) vardas ir pavardė (pavadinimas), kvalifikacija ir kontaktiniai duomenys.
5. Darbuotojams, kurie patiria arba gali patirti asbesto arba asbesto turinčių medžiagų dulkių ekspoziciją, teikiamas teorinis ir praktinis mokymas bent apie:
   a) valstybėje narėje, kurioje vykdomi darbai, taikytiną teisę;
   b) asbesto savybes ir jo poveikį sveikatai, įskaitant sinerginį rūkymo poveikį;
   c) produktų arba medžiagų, galinčių turėti asbesto, rūšis;
   d) darbą, kurį atliekant galėtų atsirasti asbesto ekspozicija, ir prevencinių kontrolės priemonių tokiai ekspozicijai sumažinti svarbą;
   e) saugaus darbo praktiką, kontrolės priemones ir apsaugos priemones;
   f) atitinkamą apsaugos priemonių, ypač kvėpavimo įrangos, funkciją, pasirinkimą, pritaikymą, trūkumus ir tinkamą naudojimą;
   g) skubių priemonių procedūras;
   h) nukenksminimo procedūras;
   i) atliekų šalinimą;
   j) sveikatos priežiūros reikalavimus.

   Mokymas kuo labiau pritaikomas prie darbuotojų profesinių ypatumų ir konkrečių užduočių bei su konkrečia profesija susijusių darbo metodų.
6. Reikalaujama, kad griovimo ar asbesto šalinimo darbus atliekantys darbuotojai, be 5 punkte numatyto mokymo, būtų mokomi naudoti technologinę įrangą ir mašinas, skirtas asbesto plaušelių išsiskyrimui ir plitimui darbo proceso metu sustabdyti, laikantis šios direktyvos.“